

Tuult tiibadesse!

Kooli lõpukellal
Anna Kondratjeva,
Polina Jakovleva,
Ksenia Korn, Darja
Skorupskas, Darina
Karlovitš ja
klassijuhataja
Tamara Saveljeva.

Foto: LINDA EMILIE

TEETLOK

*Sea oma sihid kõrgele –
mida kõrgemale, seda parem.
Oota kõige imelisemaid asju juhtuvat –
mitte tulevikus, vaid nüüdsama.
(Eileen Caddy)*

**Kaunist Võidupüha ja toredat
jaaniõhtut!**

Vallavolikogu ja vallavalitsus

Maakaitsepäeva paraad toimub esimest korda Sillamäel

On ajalooline hetk, mil Kaitseliidu Alutaguse maleva poolt igal aastal korraldatav Maakaitsepäeva paraad Ida-Viru maakonnas viiakse sellel aastal läbi esmakordselt Sillamäe linnas.

Narva malevkonna Vaivara rühma kaitseliitlastel on suur au sellel suursugusel üritusel osaleda ja nad tunnevad selle üle uhkust, et saavad osaleda võidupüha paraadil oma kodupiirkonnas.

Vaivara rühmas on hetkel 35 kaitseliitlast. Meie ridadesse kuuluvad auväärt ja lugupeetud, kauaaegsed kaitseliidu liikmed vennad Jüri ja Ülo Jõgisoo. Jüri Jõgisoo valiti sellel aastal Kaitseliidu Alutaguse maleva auliikmeks. Teda autasustati 2012. aasta lõpus Kaitseliidu aastapäeval Kaitseliidu III klassi teenetemedaliga. Ülo Jõgisoo oli Kaitseliidu taasloomise algaastatel Vaivara rühma üks loojatest ning ta on Vaivara valla aukodanik. Vaivara rühma on juhtinud ka praegune vallavanem Heiki Luts. Hektel juhib Vaivara rühma nooremleitnant Marek Ranne.

Mis on Kaitseliit? Kaitseliit on vabatahtlik, sõjaväelisel korraldatud, relvi valdav ja sõjaväeliste harjutustega tegelev Kaitseministeeriumi valitsemisalas tegutsev riigikaitseorganisatsioon. Kaitseliidu eesmärgiks on kaitsta Eesti iseseisvust ja põhiseaduslikku korda. Kaitseliit ühendab neid vabatahtlikke mehi ja naisi, kes jagavad ühiseid väärtusi.

Kaitseliidus osalemine on mõneti ka elustiil. Siin on väga palju erineva eluvaldkonna esindajaid, mistõttu on see justkui ka üks sotsiaalne keskkond, kus inimesed saavad omavahel vahetada teadmisi ja kogemusi, rõõme ja muresid. Samuti korraldavad liikmed ühiseid üritusi, milleks on ühiselt sportimine, reisimine või lihtsalt ühiselt vabaaja veetmine.

Kuna Kaitseliitu kuulatakse vabatahtlikult, siis on kõik kaitseliidu liikmed hästi motiveeritud ja vastavalt oma vabale ajale aktiivsed.

MAREK RANNE
Menetlusteenistuse juhataja

Vaivara valla juhtide ja vallanoorte kohtumised on saamas traditsiooniks

Kolmapäeval, 12. juunil toimus vallavanema vastuvõtt Sinimäe Põhikooli tublidele õpilastele, kus uuriti, kas noortel on Vaivara vallas hea elada ja millised on nende ettepanekud valla elu veel paremaks muutmiseks.

Kõiki vastuvõtule saabunud noori tervitas vallavanem Heiki Luts sõbraliku käepigistusega, seejärel täitsid vallavolikogu saali vanemaid sõpru tervitama tulnud Vaivara Lasteaia mudilaste laulud.

Enne, kui kooliõpilased lasid hea maitsta rikkalikul külakostil, tundis vallavanem oma kõnes neile rõõmu

Foto mälestuseks. Foto: ALAR TASA

noorte aktiivsuse üle kaasa rääkida koduvalla arengus, meenutades muuhulgas aasta algul koolinoorte poolt korraldatud osaluskohtumise kõlanud ettepanekute ja ka kriitika sisukust.

Ja kuigi seekord ei õnnestunud koolivaheaja esimesi päevi nautivatelt külalistelt uusi ideid välja meelitada, olid vastuvõttu korraldanud täiskasvanud veendunud, et valla juhtide ja vallas elavate noorte koostööl on tulevikku.

ALAR TASA

<http://album.vaivaravald.ee> >
Sündmused

Eesti Energia Õlitööstus tõi kingitusi koduvalla lastele

Eesti Energia Õlitööstus pidas lastekaitsepäeval meele koduvalla Vaivara pisiperet, andes üle kingitused valla huviringide väiksemate ja suuremate külastajate tarbeks.

Kingitusi vastu võtnud Huvikeskuse juhataja Kai Kiivri sõnul said kõik raamatukogud noortele mõeldud raamatuid, mängunurkade jaoks kingiti lauamänge.

„Käsitöövahendite ostuks anti Olgina Rahvamajas üle ka kinkekaart, millega saame 500 euro eest osta käsitöövahendeid. Selle summa jagame erinevate ringide vahel. Summa on küllalt suur, et osta nii nahka, vilti, voolimis- ja käsitöötarbeid kui ka pabereid ja värve kunstiringile. Samuti loodame osta kangaid, millest valmistada tantsijate kostüüme,“ rääkis Kiivri, lisades, et täpsema valiku, kuidas summa kulutada, saab teha pärast suvepuhkusi, kui

ringijuhid on uueks hooajaks valmistumas. Kiivri sõnul anti Sinimäel üle ka õmblusmasin, millega ilmselt pigem neid oma vaba aega sisustavad ja jalgpallid ning

koroonalaud koos nuppude ja kiide komplektiga. „Oleme väga tänulikud, sest selline kingijagamine, pealegi omal algatusel, on meie jaoks tõesti esmakordne,“ rääkis huvikeskuse juhataja.

Kingitusi käis üle andmas Eesti Energia delegatsioon, mille eesotsas oli õlitehase direktor Igor Kond. Pärast Olgina Rahvamajas toimunud lastekontserti tervitas ta saali kogunenud vallarahvast. „Minu jaoks on aastas kaks eriti tähtsat päeva - emadepäev ja lastekaitsepäev. On hea meel näha, et lastekaitsepäeval jätkub lapsi mitte ainult suurtesse linnadesse, vaid ka väikeste maakotade rahvamajadesse,“ ütles ta kingitusi üle andes.

Huvikeskuse juhataja Kai Kiivri sõnul kingiti omalt poolt sponsoritele huvikeskuse käsitööringis valminud seinapilt ning raamatukomplekt „Vaivara-900-aastane lahinguväli“.

Pärast lastega kohtumist ja kinkide üleandmist tutvusid palju rõõmu toonud külalised ka Vaivara Sinimägede Muuseumi väljapanekuga. Igor Kond lubas, et kohtumine oli küll esimene, kuid kindlasti mitte viimane, sest näiteks meie muuseumi loodavad nad tulevikus ka õlitehase külalistele tutvustada.

Igor Kond annab Kai Kiivri üle sümbolise rahatšeki.
Foto: LINDA EMILIE TEETLOK

ÕNNITLEME VANEMAJD

DMITRI NAZAROV

SÜNNI PUHUL

ÕNNITLEME EAKAID SÜNNIPÄEVALAPSI

90	OLGA PONOMARJOVA	1.06.1923	Olgina alevik
75	NIKOLAI KURLOVITŠ	26.06.1938	Sinimäe alevik
70	VALENTIN MURZIN	3.06.1943	Kudruküla küla
70	KONSTANTIN DZEHEKSENEV	23.06.1943	Mustanina küla

ALAR TASA

Alutaguse Õpilasmalev 2013 Vaivara rühm on valmis tegudeks

Õpilasmalevaga seotud toimetused on jõudnud nii kaugele, et leitud on kõik 15 malevlast, kes pidid selleks läbima põhjaliku tööle kandideerimise. Esimeseks ülesandeks oli esitada õigeaegselt avaldus, lapsevanema nõusolek ja Alutaguse Õpilasmalev 2013 logo.

21. mail kogunesid kandideerijad Vaivara seltsimajja, et läbida konkursi vestlus- ja meeskonnatöö voor. Vestluse käigus uuriti ka õppeedukuse ja käitumise kohta, sest üheks tingimuseks oli, et nendega ei tohiks probleeme olla.

Kui komisjon oli lühidalt kõigiga vestelnud, jaguneti loosi teel meeskondadesse. Gruppides tuli täita mitmeid vahvaid ülesandeid. Esimesena oli grupiga ühiselt joonistada pilt sellest, kuidas nad õpilasmalevas töötavad. Sealjuures sai igaüks valida endale ainult ühe värvi, mida kasutada. Järgmisena vaadati kahte videot, kus üks noormees oli tulnud tööintervjuule ja tegi selle käigus mitmeid vigu, mis tuli siis üles leida. Küllap analüüsi videot jälgimisel ka enda käitumist äsja lõppenud intervjuul. Viimaseks anti gruppidele kätte situatsioon, sellest kuidas rühm läheb mere äärde ujuma ja Vasja hakkab vees lollitama nagu ta hakkaks uppuma, mille peale kasvataja kutsus kohale päästeameti töötajad, sest ta ei teadnud, et poiss lollitab. Kõik osalejad olid nõus, et Vasja käitumine oli lubamatu ja selliste asjadega nalja ei tehta. Komisjon jälgis peamiselt seda, kes grupitöös aktiivselt kaasa lööb või hoopis looderdab või teisi segab.

Komisjoni kuulusid Triin Tarendi, Kai Kiiver, Anne Terneri-Boiko ja Marina Kurilenko. Peale ürituse lõppu, lapsed olid koju sõitnud, istusid nemad maha ja hakkasid punktitalbelit arvestama. Tuleb mainida, et kõige suuremateks komistuskivideks said kandideerijatele õigeaegne dokumentide ja logo esitamine. Oluliseks mõjutajaks oli ka käitumine ja õppeedukus. Õpilasmaleva nimekirja on avalikustatud valla koduleheküljel ja Vaivara valla noorte facebooki grupis.

Parimate logode autorid ja noored, kes pääsesid malevasse maksimumpunktidega said auhinnaks reisi Konju Mõisa tallu, et tutvuda farmielu ja seal elavate põnevate loomadega. Esmalt said noored näha, kuidas tänapäeval lüpstakse kitsi ja lehmi. Kindlasti oli ekskursiooni parimaks osaks võimalus oma käega katsuda loomi, keda igapäevaselt võib-olla ei kohtagi. Vasikad, kitsetalad, hobused ja ka kassikesed olid valmis kõigile seda võimalust pakkuma. Kahjuks olid meie jaoks eksootilised alpakaad natuke tagasihoidlikud ja seetõttu tuli neid kaugemalt imetleda.

Alutaguse Õpilasmalev 2013 avatakse kõikide osalevate valdade juhtide poolt 1. juulil kell 14.30 Jõhvis. Lisaks on kavas rongkäik, malevlaste ristimine ja vande andmine, ühislaulu laulmine ja logokonkursi auhinna üleandmine. Projekti toetavad Vaivara Vallavalitsus, PRIA ja Kirderanniku Koostöökogu.

Alutaguse ÕM 2013 Vaivara rühma nimel
Triin Tarendi

Vaivara Lasteaia lapsed käisid külas Konju kitsefarmis

28. mail käisid Vaivara Lasteaia lapsed, Olgina ja Sinimäe rühmadest, Konju Mõisa kitsefarmis. Seekordse väljasõidu tegi eriliseks ka söimerühma vanemate laste osalemine nimetatud ekskursioonil. Nende jaoks oli bussiga sõitmine omaette elamus, ärevust ja elevust oli tunda juba hommikul, kui pudru söömise asemel tahti kohe sõitu alustada.

Kitsefarmis oli peale kitsede teisigi loomi. Ringkäiku alustati hoopiski lehmadest, kus lastele näidati, kuidas valmistatakse lehma lüpsmiseks ette ja kuidas see toimub just tänapäevase tehnikaga abil.

Lehmad üle vaadatud, suunduti kitsi uudistama. Siinkohal tekkis küsimus, kes keda uudistas, kas lapsed kitsi või kitsed lapsi. Nimelt oli kaks eriti julget kitse, kes lasid lastel pai teha ning tundus, et laste tähelepanu ja hoolitsus neile meeldis. Sinna kuhu suundusid lapsed, seal olid ka kaks julget päevakangelast kohal.

Lastele näidati veel vasikaid, kitsetallesid, hobuseid, varssasid ja alpakaid. Kui kõik loomad olid vaadatud, sai iga laps ekskursiooni lõpetuseks väikese pudeli

elamust pakkuv nii lastele kui õpetajatele. <http://album.vaivaravald.ee> > Lasteaed
IRINA KLISHINA

Kitsed olid ikkagi kõige huvitavamad.

Foto: IRINA KLISHINA

kitsepiima koju kaasa.

Laste rõõmsatest nägudest ja säravatest silmadest oli selgelt näha, et väljasõit meeldis neile väga. Oli üks tore päev, mis ühest küljest oli hariv ja teisest küljest

Sinimäe koolinoored avastasid koduvalla põlevkivitööstust

14. juunil avas Eesti Energia ukseid Sinimäe kooli kaheksanda klassi õpilastele, kes said näha ja kuulda, kuidas töötab õlitehas, milline näeb välja maailma suurim põlevkivielektriijaam ning kui suured ja võimsad masinad liiguvad Narva karjääris.

Kõik need Eesti energeetikas olulist rolli mängivad ettevõtted asuvad Vaivara valla territooriumil. Seetõttu oleks kohalikel noortel juba pelgalt asukoha pärast hea võimalus oma tulevik siinsete tööstusettevõtetega siduda. Energeetikasektor on laia haardega ja annab võimaluse intelligentsetel ja töökatel noortel oma unistusi ellu viia. Siin saab kõvasti tööd teha, loominguline olla, oma teadmisi proovile panna, Eesti keskmisest sissetulekust suuremat tasu saada ja meeldiva kollektiivi liige olla. Seega on päris palju põhjuseid, miks koolilõpetajatel tasub kaaluda võimalust minna õppima just energeetikasektorisse. Erinevad kutse- ja kõrgkoolid pakuvad asjakohast haridust nii põhikooli kui gümnaasiumi baasil. Eesti Energias töötav noor saab arvestada, et tööandja soosib oma töötajate edasiõppimist ning väärtustab seda omakorda erinevate stipendiumite ja õppepuhkuse päevadega.

Noorte ekskursioon Eesti Energiasse. Foto: 2x ALAR TASA

Loodetavasti said juuni keskel põlevkivitööstuse kolme olulist osa – pealmaakaevandust, elektriijaama ja õlitehast –

küllastanud noored oma koduvallas tegutsevast tööstusest nüüd parema ülevaate. Ja mine tea, võib-olla kohtame kedagi neist mõne aasta pärast juba Eesti Energia inseneride, automaatikute, elektrikute, mehhatroonikute või mäemeeste hulgas.

MONIKA KOPTI
Põlevkivi
kommunikatsioonijuht
Eesti Energia AS

<http://album.vaivaravald.ee> >
Külaskäigud

On juunikuu...

Sünoptikute kinnitusele tavapärasest soojem. Tahaks küll loota, et päikesepaistelisi ilmu jagub ka järgnevatesse kuudesse, sest õige suvi ju alles algab. Samas oleme harjunud, et Eestimaa suvi on tüürike ja püüame iga päikest täis päeva endasse koguda.

On juunikuu...Materiaalsemat kogumist silmas pidades, on õige aeg tuttavaks raielangid ja metsalagendikud üle vaadata. Mitmel pool on nad juba maasikatest punased ja eks vanarahvaski teadis juba, et magava kassi suhu hiir ei jookse...

On juunikuu...Kui kassid ja hiired on meie mudilastele teada-tuntud, siis mitmete teiste loomadega said nad tuttavaks Konju kitsefarmis. Eriti suurt elevust pakkusid neile alpakaad, keda usun, paljud täiskasvanudki meie hulgas ei ole näinud. Kindlasti ei räägi ka meie lasteaia lapsed nüüd enam kitse ja lehma poegade, vaid kutsuvad neid kenasti kitsetalledeks ja vasikateks.

On juunikuu...Suvi ongi aeg, kus ennast ka meid ümbritseva loodusega paremini kurssi viia. Elab ju lausa meie kõrval nii palju imelisi linde, kelle välimuse ja laulu järgi võiksime neid nimepidi tunda. Samuti poleks sugugi liiast osata kasvõi pispere küsimuse peale, mis lille või taimega tegu on, öelda neile selle nimi....

On juunikuu...Lapsepõlvest mäletan, et jaanipäeva paiku sai korjata kullerkuppe ja pääsusilmi, et neid siis vanaemale tuppa vaasi viia. Ega ta eriti viimaste üle rõõmustanud, sest ilusatel õitel ei olnud mitte sama ilus lõhn.... Ei mäletagi, millal viimati pääsusilmi nägin. Samuti ei tea ma siiani, milline on üks jaanilill. Olen kusagilt lugenud, et jaanililleks kutsus vanarahvas jaanipäeva paiku õitsevaid erinevaid lilleõisi. Kuidas lood tegelikult on, ei oska öelda.

On juunikuu...Tea vaid, et jaaniõöl tuleb korjata 9 erinevat sorti lilleõit ja siis magamise ajaks oma padja alla panna. Ei tea, kas need õied ka järgmisel öösel veel võlujõudu omavad, sest jaaniõöl võivad ju lapsedki päikesetõusuni üleval olla... Üks on igatahes kindel: kohe –kohe on käes jaanipäev oma igivanade traditsioonidega ja nii nagu jõuludki, on see meie jaoks püha, mida ei saa jätta tähistamata ja pidu, mida ei saa jätta pidamata. Kaunist suve meile kõigile ja kohtumiseni augustikuus!

ANNE JUNDAS

Pane tähele

Sotsiaallosakonnal on uued telefoninumbrid:

Sotsiaallosakonna juhataja Triin Tarendi 39 29 015
Hoolekandetöötaja Andra Levandovski ja lastekaitsepspetsialist Anne Terneri-Boiko 39 29 014

Esialgu töötab ka vana telefoninumber.
Juulikuu esimesel nädalal on kõik Vaivara valla raamatukogud töötajate koolituse tõttu suletud.

Puhkuse tõttu on raamatukogud suletud:
Vaivara raamatukogu 23.07.- 27.08.
Olgina raamatukogu 06.08.- 10.09.
Sinimäe raamatukogu 15.07.-21.07 ja 07.10.- 13.10.

Ida-Virumaa põlevkivivaldade raamatukogud täienesid uue lugemisvaraga

Eesti Energia kinkis Ida-Virumaa valdade raamatukogudele üle 160 raamatu. Riilid täienesid uue kirjandusega Kurtnal, Kuremäel, Illukal, Iisakul, Pagaris, Mäetagusel, Maidlas ja Soonurmes. Juuni alguses jõudis uus lektüür ka Vaivara valla raamatukogudesse ja huvikeskustesse. Kokku annetas Ida-Virumaa suurim tööandja ligi 2300 euro väärtuses raamatuid.

Raamatukogud on valdades ühed külalstavamad keskused, kus käivad koos nii

lapsed, noored kui ka täiskasvanud. „Eesti Energia jaoks on oluline edendada põlevkivivaldade eluolu. Raamat on püsiv väärtus ja raamatukogude vahendusel saab sellest väärtusest osa võimalikult palju inimesi,“ selgitab Eesti Energia Kaevanduste juhatuse liige Veljo Aleksandrov, miks soovis ettevõtte Ida-Virumaa kogukonda raamatute kinkimisega toetada.

„Loodame, et kingitus valmistab rõõmu nii väikestele kui ka suurtele raamatukogude

külalistele,“ lisas Aleksandrov.

Raamatukogud oskavad kingitust vääriliselt hinnata. „Meil on raamatute üle väga hea meel. Saime lugemisvara, mis on ammu olnud meie soovide nimekirjas, aga seni pole olnud võimalik neid lugejatele pakkuda,“ tundis Kuremäe raamatukogu juhataja Ingrid Järv heameelt.

Annetatud raamatute seas on suures osas laste ja noortekirjandus. Meisterdamishuviliste rõõmuks on kingitud

raamatute seas ka näiteks käsitööraamatuid. Kingitud teoste valikul lähtus Eesti Energia raamatukogude endi soovidest ja vajadustest.

Pilte raamatute üleandmisest saab näha siit: <https://picasaweb.google.com/energia.album/RaamatuteUleandmineVirumaaRaamatukogudele#>

ELIIS VENNIK
Eesti Energia pressiesindaja

Menetlusteenistus osales pealinnas toimunud seminar-nõupidamisel

Menetlusteenistuse ametnikud osalesid Tallinna Munitsipaalpolitsei Ameti poolt korraldatud ühepäevasel seminar-nõupidamisel, mis toimus Tallinnas, hotellis Dzingel. Nimetatud ürituse eesmärgiks oli tõhustada kohalike omavalitsuste ametnike omavahelist koostööd kohalike omavalitsuste poolt kehtestatud eeskirjade täitmise üle järelevalve- ja väärtemenetluse valdkonnas.

Seminar-nõupidamisel osalesid peale meie menetlusteenistuse ametnike veel järelevalveametnikud ja väärtemenetlejad Tartust, Kuressaarest, Rakverest, Anijalt, Jõelähtelt, Jõgevalt, Kohilast, Kooglast, Pandiverest, Raasikult, Sakust, Türit, Sõmerust, Viimsist, Maardust, Narvast, Põltsamaalt, Pärnust, Sillamäelt ja Raelt.

Peamiseks arutelu teemaks oli Tallinna Munitsipaalpolitsei Ameti poolt algatatud projekt, mis käsitleb korrakaitseametnikule kutsestandardite väljatöötamist. Uuriti teistelt omavalitsustest esindajatelt, et mida arvavad nemad kutsestandarditest antud töövaldkonnas.

Kokkuvõtvaid seisukohti kohaletulijatel ei küsitud. Samas sooviti, et igaüks mõtleks kodukandis selle teema läbi ja annaks siis oma nägemusest teada. Kutsestandardite väljatöötamine looks eeldused, et korrakaitsevaldkonna tööd tegevad ametnikud oleksid tulevikus veelgi professionaalsemad kui täna.

Järgmise päevakorra punktina tutvustas Tallinna Munitsipaalpolitsei Amet oma tegevust, misjärel said sõna kohaletulnud, kes samuti tegid lühitutvustuse oma tegevustest. Hiljem arutati ühiselt korrakaitse töös esile kerkinud õiguslikke probleeme ja seadusest tulenevaid kitsaskohti.

Kokkusaamise viimases osas tutvustas menetlusteenistuse juhataja viie omavalitsuse peale moodustatud korrakaitseüksuse, Menetlusteenistuse tegevust ja toimimise põhimõtteid.

Päeva lõpus jõuti ühisele arusaamisele, et taolisi kokkusaamisi võiks edaspidi korraldada ja seda koos erinevate koolituste läbiviimisega, kus koolitajateks oleksid oma valdkonna spetsialistid.

Võrreldes koolitusettevõtete poolt pakutavaga, tuleksid sellised koolitused odavamad ning praktiliste oskuste ja teadmiste võrra rikkamad.

Lepiti kokku, et järgmine kohtumine toimub 17. septembril. Toimumise koht jäi veel lahtiseks, kuid osalejad olid vägagi huvitatud tulema Ida-Viru maakonda. Nii ongi plaan teha ettepanek, et järgmine kohtumine võiks toimuda ühel omavalitsuse territooriumil, kus Menetlusteenistus tegutseb.

MAREK RANNE
Menetlusteenistuse juhataja

Vaivara Lasteaia lõpetajad 2013

Vaivara Lasteaia lõpupidu toimus 31. mail Olgina Rahvamajas. Sel aastal saatsime kooli 9 toredat ja tarka koolilast: ELLINA, SERAFIMA, MAKSIM, DANIIL, ANGELINA, SVETLANA, ILONA, JURI JA GAABRIEL.

Teiega koos veedetud lasteaia aastad olid tõesti väga toredad ja töid igasse päeva sära. Vaatamata sellele, et olete alustamas kooliteed, ootame teid ikka lasteaeda külla. Siinkohal tahame teile soovida kaunist suve ja edukat kooliteed.

Vaivara Lasteaed tänab austatud külalisi, kes leidsid aega tulla meie tähtsale üritusele. Suur aitäh õpetajatele, kes on teinud suurt tööd. Suur aitäh vanematele, kes organiseerisid nii toreda peosaali ja – laua ning nägite suurt vaeva.

Lõpetuseks paar küsimust meie tragidele lõpetajatele:

1.) Mis sulle lasteaia kõige rohkem meeldis? SVETLANA – mulle meeldis õhturingid; matemaatika; kokandus; sõbrad; kõik õpetajad on toredad ja head. Mulle meeldis väga osaleda „Laulukarusellis“; tähistada erinevaid lasteaia pidusid, eriti aga jõulupidu; lasteaia toit oli ka väga maitsev.

ANGELINA – lasteaia meeldis mulle kõige rohkem mängida kodumänge; tegeleda matemaatikaga; meeldis kokandus ja liikumine. Toitudest maitses mulle kõige rohkem kartulipuder kotletiga. Lasteaia os mul palju sõpru – Anfisa, Sveta, Ilona; meeldis käia teatris; tähistada erinevaid pidusid, eriti aga emade- ja isadepäeva. JURI – mulle meeldisid eriti logopeedi tegevused; mängida; sõbrustada kõigi lastega. Lasteaia toit oli ka väga maitsev; kõik õpetajad olid toredad ja lahked. Kindlasti hakkam isatsema lasteaia, õpetajate ja sõprade järele.

GAABRIEL – mulle meeldis meisterdada kalakesi; õppetegevused; mängida. Lasteaia os mul palju sõpru; toitudest on minu lemmik – puder ja tegevustest meeldis mulle kõige rohkem kokandus.

DANIIL – lasteaia meeldis mulle mängida; joonistada; sõpradega suhelda; õppetegevused. MAKSIM – lasteaia meeldis mulle mängida autodega; tegeleda matemaatikaga; muusikategevused ja tantsimine; joonistada; õppida eesti keelt.

SERAFIMA – mulle meeldisid kõik õppetegevused; õpetajad ja sõbrad on väga

Vaivara lasteaia tublid lõpetajad: Daniil, Angelina, Svetlana, Ellina, Serafima, Maksim, Juri ja nende õpetaja Niina Frolkova. Foto: ERAKOGU

toredad; mulle meeldisid samuti mänguasjad; väljasõidud; õppida eesti keelt.

ELLINA – mulle meeldisid erinevad õppetegevused, eriti aga muusika ja hommikuvõimlemine; mängida väikeste lastega.

2.) Mida sa koolist ootad? Millised on sinu ootused?

SVETLANA – koolis tahan ma õppida ja saada hindeid „5“ ja natuke võib-olla mõni „3“ ja „4“. Tahan tegeleda eriti kunsti, matemaatika ja muusikaga, kuna need on minu lemmikud. Soovin leida koolis uusi sõpru ja häid õpetajaid.

ANGELINA – koolis tahan tegeleda matemaatikaga; soovin leida palju sõpru ja tahan häid hindeid, eriti aga „5“.

JURI – koolis tahan häid hindeid; ootan huvitavaid tunde ning leida uusi sõpru. GAABRIEL – koolis ootan palju uusi ja huvitavaid sõpru.

DANIIL – ootan koolis huvitavaid tunde ja soovin õppida hindele „5“.

MAKSIM – koolis soovin leida uusi sõpru; saada häid hindeid; soovin, et õpetajad oleksid lahked ja toredad.

SERAFIMA – koolis ootan huvitavaid tunde; uusi väljakutseid; võimalust õppida uusi keeli; leida häid õpetajaid.

ELLINA – koolis püüan õppida ainult hindele „5“; et mul ei oleks kahtesid; et ma ei hilineks tundi; leida uusi sõpru; häid ja lahkeid õpetajaid.

IRINA KLISHINA

<http://album.vaivaravald.ee> >
Lasteaed

Metsa peab ka istutama

Osa vallale kuuluvast metsast on sada ja rohkem aastaid vana, mis ületab kohati juba raieküpsust. Seda arvestades, teostame võib öelda igal aastal erinevate maaüksuste eraldistel lageraieid väljakuulutatud kasvava metsa raieõiguste enampakkumiste teel.

Viimane lageraie toimus möödunud 2012. aasta kevad-talvel Piiri maaüksusel 2,6 ha ulatuses, kus kasvas peamiselt kuusk. Sügisel mineraliseerisime maapinna, allkirjastasime töövõtulepingu OÜ Tööhobu esindajaga, kelle ülesandeks sai kevadeks kuusetaimede tellimine, istutus ja kahel aastal ka nende hooldamine.

Kõige parem on taimi istutada kevadel enne pungade puhkemist. Siis lülituvad taimede juured pärast talvist puhkeajaga kiiresti tegevusse ning hakkavad juba enne pungade puhkemist energiliselt kasvama. Plaanis oli 2,6 ha istutada 4700 kuusetaimet ning istutustöödega alustasime 17-ndal ja lõpetasime 20. mail. Ilmad olid tööde läbiviimiseks soodsad ja OÜ Tööhobu poolsete istutajate tööga võis rahule jääda.

Istutustöödel. Foto: JÜRI KIIK

Istutustööde kvaliteeti kontrollisin iga päev, mille käigus sai tehtud mõningaid märkusi või anda soovitusi. Juuli lõpus või augusti algul viivad sama firma töötajad läbi istutatud kuusetaimede esimese hoolduse ja tuleva aasta suvel teise hooldamise. Loodame, et tehtud töö kannab vilja ja tulevikus saab seda ka oma silmaga näha.

JÜRI KIIK

Vaivara valla metsandusspetsialist keskkonnakaitseinspektori ülesannetes

Miks eelmise aasta lubadused jäävad veel täitmata?

Otsene küsimus on alati parem kui sõnadega mängimine ja inimestele antud lubadused peavad olema küll täidetud, aga tihti peale kõige optimistlikumad plaanid ei ole

kooskõlas reaalse eluga.

Sügisel Vaivara vald korraldas kaks korda hankemenetlused Olgina mänguväljaku rajamiseks ning Tiigi tänava rekonstrueerimiseks. Esimesed hanked lõppesid negatiivse tulemusega, kuna kõik pakkumised olid üle piirmäära ja meie olime sunnitud lükkama kõik pakkumised tagasi ning lõpetama hankemenetluse.

Pärast seda korraldas vald uued hanked ja tulemused olid ka meie jaoks väga ettenägematud. Näiteks, Tiigi tänava hankemenetluse edukas pakkuja alustas tööd väga aktiivselt ja graafiku järgi pidi tööd lõpetama juba novembri lõpus, aga pakkuja alltöövõtja, kes pidi asfalteerimistööd tegema, läks teisele objektile. Tulemuseks oli see, et töövõtja maksis meile trahvi seoses lepingu tingimuste rikkumisega ning vald lõpetas hankemenetluse ja lükkas tööd kevadesse.

Olgina mänguväljaku hankega oli aga niimoodi, et edukas pakkuja, kelle pakkumus oli kõige madalam, tuli enne lepingu allkirjastamist meie juurde ning hakkas oma tingimusi dikteerima, nõudes ettemaksu ja hankelepingu tingimuste muutmist tema kasuks. Arvestades sellega, et need nõuded ei olnud kooskõlas Riigihangete seaduse nõuetega, vald lõpetas hankemenetluse ilma tulemuseta.

Kui rääkida olemasolevast olukorrast, ütlen vaid seda, et 10. juunist on Vaivara Vallavalitsuse ja Teede REV-2 AS poolt allkirjastatud leping Tiigi tänava rekonstrueerimiseks. Leping järgi peavad kõik tööd olema ära lõpetatud augusti kuu lõpus ja lähiajal tuleb tehnika objektile.

Mis puudutab Olgina mänguväljakut, siis need tööd on jagatud etappide kaupa ja praegu tänavalgustusega seotud tööd on juba lõpetatud ning asfalteerimistööd on lõppstaadiumis. Kolmas töödeetapp on atraktsioonide paigaldamine ja see asi on praegu kohtus, kuna üks pakkujatest ei taha nõustuda oma hinnapakkumise konkursist kõrvaldamise ja tagasi lükkamisega. Põhjuseks on hanketingimused, kus hankija, antud juhul Vaivara Vallavalitsuse poolt, oli esitatud põhinõue kõikidele paigaldatavatele atraktsioonidele sertifikaatide esitamiseks. Pakkuja jättis selle nõude täitmata nii hankemenetluse käigus kui ka pärast täiendavate küsimuste esitamist hankija poolt. Alguses pakkuja pöördus riigihanke vaidlustuskomisjoni poole ning pärast Jõhvi halduskohtu poole. Mõlemal juhul vaidlustuskomisjon ja Jõhvi halduskohus olid meiega nõus, tunnustades pakkuja advokaadi poolt esitatud vaide perspektiivituks ning jättes selle vaide rahuldamata.

Loodan aga, et vaatamata ühe konkreetse isiku ärihuvidele, mis samal ajal kahjustavad terve aleviku avalikku huvi, täidame juba lähiajal kõik inimestele antud lubadused ja Olgina lastel hakkab olema oma lemmikkoht vaba aja veetmiseks, kuhu nad hakkavad tulema ikka uuesti ja uuesti koos vanematega.

Loodan aga, et vaatamata ühe konkreetse isiku ärihuvidele, mis samal ajal kahjustavad terve aleviku avalikku huvi, täidame juba lähiajal kõik inimestele antud lubadused ja Olgina lastel hakkab olema oma lemmikkoht vaba aja veetmiseks, kuhu nad hakkavad tulema ikka uuesti ja uuesti koos vanematega.

MAKSIM ILJIN
teedespetsialist

Meeldetuletus vanemapensioni taotlemiseks

2013.a jõustunud nn vanemapensionile omavad õigust teiste hulgas ka need praegused pensionärid, kes ei jõudnud oma lapsi 1998. aasta lõpuks vähemalt kaheksa aastat kasvatada ja seetõttu ei ole nende pensionistatäi hulka arvatud kahte lisa-aastat iga lapse kohta.

Alates selle aasta algusest on nimetatud pensionäridel õigus taotleda pensionilisa kahe pensioni aastahinde väärtuses iga lapse kohta, keda ta on kasvatanud vähemalt kaheksa aastat.

Juhime tähelepanu, kes veel ei ole jõudnud

pensionilisa taotlust Sotsiaalkindlustusametile esitada, et seda tuleks teha juunikuu jooksul. Seda seetõttu, et pension arvutatakse ümber alates seaduse jõustumise päevast ehk 1. jaanuarist 2013 üksnes juhul, kui avaldus on esitatud 6 kuu jooksul arvates seaduse jõustumisest.

Kui kuus kuud on mööda lastud ja taotletakse hiljem, siis lapse kasvatamise eest makstav pensionilisa määratakse alates taotluse esitamise päevast.

Vanemapensioni õigust saab kasutada ainult üks vanematest või vanema abikaasa või eestkostja või hooldaja, mistõttu tuleb esitada ka

teise vanema nõusolek.

Neil pensionäridel, kes jõudsid oma lapsi 1998. a lõpuks vähemalt kaheksa aastat kasvatada, on pensionistatäi hulka juba arvatud kaks aastat iga lapse eest juurde. Nemat juba ka saavad selle võrra suuremat pensioni ning neil ei ole vaja seoses laste kasvatamisega Sotsiaalkindlustusametilt praegu midagi taotleda. Sotsiaalkindlustusameti klienditeeninduse kontaktandmed üle Eesti on kodulehel <http://www.ensib.ee/klienditeenindused/>, infotelefon 16106 või +372 612 1360.

Maanoortepäev

22. augustil kell 12.00-18.00 korraldab noorteühing Eesti 4H Laagnal Vanatares maanoortepäeva. Päeva jooksul toimuvad mitmed töötoad, samuti erinevad võistlused ja lõbusad tegevused, mis on inspireeritud meie esivanemate ajast. Muusikat teevad mitmed Ida-Viru maakonna noortebändid.

Ida-Viru noortekogu jagab üritusel oma iga-aastaseid noorte valdkonna tunnustusi. Tunnustatakse silmapaistvaid noori ja noortetöösse panustajaid. Täpsem info konkursi kohta leiata - <http://idavirumaanoortekogu.blogspot.com/p/noorte-ja-noortemeelsete-tunnustamine.html>. Kõigil on võimalus esitada kandidaate kuni 5. augustini.

Maanoortepäevast soovitakse teha traditsiooni ja seetõttu korraldatakse lipukonkurssi, et üritusel oleks oma lipp, mida igal aastal kasutada. Kavandi teemaks on „Maanoored“. Lipu kavandid tuleb edastada hiljemalt 26.06.2013 18.00 Vaivara vallamajja sotsiaalosalakonda või e-posti aadressile triin.tarendi@vaivara.ee. Tule maanoortepäevale ja saa teada, kui lõbus on maaelu! Täpsem info: Triin Tarendi (tel 3929015, e-post triin.tarendi@vaivara.ee)

OPERATIIVTEATED

VARGUS

Sirgala alevik. Ajavahemikul 28.-29. mai varastati Sirgala alevikus suvila maa-alalt metallipaake. Kahju on 280 eurot.

Auvere küla. 12. juunil varastati Auvere külas ettevõtte ruumist mobiiltelefon. Kahju on 299 eurot.

PÖLENGUD

Soldina küla. 11. juunil kell 20.26 said päästjad väljakutse Soldina külla, kus põles kuur lahtise leegiga, mida omanik enne päästjate saabumist püüdis kustutada. Päästjad kustutasid tulekahju kella 21.08ks.

Aiandusühistu. 24. mail kell 10.17 said päästjad väljakutse Vaivara valda. Teataja sõnusti põletati aiandusühistu territooriumil prahti ning lahtine tuli ohustab lähedalasuvaid majapidamisi. Päästjate sündmuskohale jõudes selgus, et omaniku juuresolekul põletati metalltunnis prügi. Kuna prahi põletamine toimus majale liiga lähedal ning suits häiris naabreid, kustutati prahipõleng omaniku poolt käepäraste vahenditega.

LÕHKEKEHAD

- * 28. mail tegid Ida-Eesti pommigrupi demineerijad kahjutuks **Udria külast** leitud kaks mürsku.
- * 1. juunil tegid Ida-Eesti pommigrupi demineerijad kahjutuks **Udria külast** kaevamistöde käigus leitud käsigranaadi.
- * 7. juunil kell 09.30 teatati häirekeskusele lõhkekeha leiust **Pimestiku külas**. Demineerijad tegid leitud lennukipommi kahjutuks.
- * 8. juunil tegid demineerijad kahjutuks **Udria külast** leitud kaks mürsku.
- * 9. juunil kell 13.31 teatati häirekeskusele lõhkekeha leiust **Meriküla külas**. Demineerijad tegid leitud mürsu kahjutuks.
- * 11. juunil tegid Ida-Eesti pommigrupi demineerijad kahjutuks **Pimestiku külast** ja **Auvere külast** leitud lõhkekehad.

Päästjad tuletavad inimestele meelde:

Kutsudes abi tuleb päästekorraldajale anda võimalikult palju asjasse puutuvat informatsiooni. Puuduliku teabe korral võib abi jääda hiljaks, ebapiisavaks või halvimal juhul üldse saamata.

Vaivara uue mänguväljaku avamine ja jaanitule süütamine

toimub 23. juunil kell 20.00 Vaivara alevikus jõe ääres.

Mänguväljaku valmimist toetasid Vaivara Vallavalitsus, PRIA ja KIKO

Muuseumis oli lipupäev ja sünnipäev

Juunikuu esimesel laupäeval oli muuseumi juures palju külalisi, sest tähistati lipupäeva ning viiendat sünnipäeva. Ja pidu peeti päris traditsiooniliselt, muusika, tordi ja mürtsuga.

Aga kõigest lähemalt. Sissejuhatava muusika eest kandis hoolt vaskpilliansambel „Silver Bell“ selliste vanemate lugudega.

Avati näitus 1930. aastatel idapiiril kavandatud ja ka ehitatud kaitseliinist. Neid betoonmüraakaid, mis liinist järele on jäänud, saab tänagi Narva jõe ääres näha. Näitus annab sellest tänaseks unustusse vajunud militaarprojekti

Külalistel oli, mida muuseumis uudistada.

Foto: ALAR TASA

Lahing oli huvitav nii pealtvaatajatele, kui ka võitlejatele endile. Foto: SERGEI STEPANOV

hea ülevaate.

Kui vanem rahvas vaatas näitusemajas „Sinimägede“ filmi, siis nooremad lippasid mööda mägesid, et küsimustele õigeid

vastuseid saada.

Ja siis läks sõjaks. Õnneks küll mitte päriselt, sõda etendas ühing „Front Line“, kes seda on teinud korduvalt ja ka mitme filmi jaoks. Paugutamine ehmatas päris ära, neid padroneid lasti välja ikka sadadega. Emotsionaalsed hetked, mis lõppesid aplausi ja rõõmuga, kui kõik „langenuid“, vaatajatele kummardasid.

Välja reklaamitud suppi tuli juurde keeta ja kel veel võhma, said tantsu keerutada.

Päeva õnnestumisele aitas kaasa regionaalministri valitsemisala ja Kodanikuühiskonna Sihtkapital, toetades MTÜ Muuseumi Sõprade

Klubi projekti.

IVIKA MAIDRE

<http://album.vaivaravald.ee> >
Sündmused

Turvaline suvi on meie kõigi kätes

Suur suvi kõigi oma ahvatlustega on kohekohe algamas... Suverõõmude ja vabaduse nautimisega ei tohiks aga unustada tervet mõistust ja ohutut käitumistava vältimaks õnnetusi - seda nii veekogu ääres ujudes, paadiga sõites või muul viisil meelt lahutades.

Iga-aastane uppumissurmade statistika on karm – Eestis uppus 2011. aastal 55 ja 2012. aastal kaotas veeõnnetustes oma elu 54 inimest. Sel aastal on uppunud juba 13. Kõige sagedasem uppumissurmade põhjus on seotud alkoholiga ja riskirühma kuuluvad eeskätt noored mehed.

Lihnte reegel – kui jood, ära uju!

Ujuma tohib minna vaid kaine peaga, samuti tuleb hoolitseda ka selle eest, et sõbrad pärast alkoholi tarvitamist vette ei läheks. Alkoholi mõjul kaob ohutunne ja joobes minnakse tihti end veekogusse värskendama, ujuma või siis võimeid proovile panema. Alkoholi joobest tulenevatele koordineerimisehäiretele lisaks põhjustab uppumise ka ebapiisav ujumisoskus ning madal veetemperatuur.

Kus on vesi, seal on ka lapsed.

Seega erilise hoolega tuleb silma peal hoida lastel, kellel üldjuhul veega

kokkupuude puutub. Vastutus lapse elu ja tervise eest lasub just lapsevanemal.

Lapsed on püsimatud ja uudishimulikud ning ei tunnetata ohte. Vette sattunud lapse jaoks võivad olud ootamatud olla - nii näiteks ei pruugi laps olla harjunud lainetuse, vee temperatuuri või sügavusega. Meeles tuleks pidada, et lastel ei pruugi olla piisavalt teadmisi, et osata käituda õnnetuse korral. Kuldne reegel on: kui laps on vees, olgu ka lapsevanem vees!

Ka abistavad ujumisvahendid - rõngad, madratsid, kätised üksi ei päästa olukorda ja kunagi ei tohi ainult nende lootma jääda.

Mida aga teha, kui õnnetus juhtunud?

Kui inimene on uppumas tuleb kiirelt reageerida. Paraku pole uppujat lihtne märgata, sest paanikas hädasolija ei karju reeglina appi, vaid püüab end kõigest väest vee peal hoida ja õhku ahmida. Päästma minnes peab meeles pidama ka enda ohutust. Kui ikka jalad põhja ei ulatu, siis ilma abivahendita ei maksa minna, sest surmahirmus uppuja klammerdub päästja külge nii kõvasti, et uppujaks võib osutada ka päästja ise. Kohe tuleb kutsuda abi, helistades hädaabinumbri 112. Suvesooja turvalist nautimist!

Surnuaiapäeva 2013

14. juulil kell 13.00 Sinimäe kalmistul

14. juulil kell 14.30 Sininõmme kalmistul

Sillamäe suvi
2013
Sõiduautode vigursõidu võistlus
spordikompleksi Kaleo parklas
29. juunil
kell 11.00

Ida-Virumaa Karikavõistluste V etapp

KUHU MINNA?

23. juunil kell 21.00- 01.00 Olginas

Jaani lõkke süütamine, murumängud, tantsuks DJ Kirill

23. juunil kell 21.00- 01.00 Sinimäe Pargimäel

Jaani lõkke süütamine, murumängud, tantsuks ansambel „Jolly Band“.

13. juulil kell 20.00 Vaivara Sinimägede muuseumis

7 linna muusika festivali kontsert

„Põhjala saarte hääled“.

Villu Veski, Tiit Kalluste, Toivo Unt

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

NIKOLAI JAKOVLEV
ALMA VALLISAAR

SÜGAV KAASTUNNE OMASTELE

Juuni ja juuli Vaivara ja lähiümbruse ajaloo

02.06.1923. aastal

sündis Narva-

Jõesuus põllumees

Lembit Spirka, kes

20.12.1943. aastal

alustas teenistust

Soome Armees ja

võitles Viiburi ja

Vuokse lahingutandritel ja vabanedes

õnnestus tal pääseda Kanadasse, kus

elas Ontarios.

06.06.1923. aastal sündis Vaivara vallas

Leo Pormann, kes siirdus Soome

07.05.1943. aastal ja kohe ka lahingusse

Rajajoel. Edasi viis tee ohvitseride kooli

ja lipnikuna alustas lahinguteid Vuoksel

ja teenis välja 4.kl. Vabadusmedali.

Eestisse saadeti tagasi 19.08.1944 ja peagi

arreteeriti ja saadeti Sverdlovski

vangilaagrisse, kust pääses 1953. aastal.

Vabanedes tuli tagasi Eestisse ja sai tööle

Harju Tööstuskombinaati ja hiljem Eesti

Energiasse.

09.06.1898. aastal sündis Narvas

tulevane Eesti Vabadusristi kavalier Otto

Valter (esineb ka nime Jako Rae all).

Vabadusõja tegi kaasa Kalevi Maleva

koosseisus rühmaülemana ja hiljem jäi ka

üleajateenijaks. Sõjaväelase karjäär jätkus

Kaitseväge staabis, kus ka arreteeriti ja

saadeti Vjatka vangilaagrisse, kus suri

11.05.1942.

18.06.1923. aastal sündis Narvas Ahmed

Haridonov, kes õpilasena siirdus Soome

ja õppis ohvitseri ametit Taavetti ja

Järvenpää sõjakoolis ja sõjamehe tee

läbis staabikompaniis. 18.09.1944 saadeti

tagasi Eestisse. Teel õnnestus tal

pääseda Rootsi ja siin õnnestus tal rajada

Solnas oma koosneritööstus. Suri

Stokholmis 28.09.1980.

20.06.1908. aastal sündis Erich Alber,

kes juba 16.aastasena alustas oma

poksijateed Narva „Astra“ ridades ja

hiljem jätkas spordiseltsis „Võitleja“.

Peagi tuli ka edu, 1931, 1932 ja 1935 võitis

Virumaa meistritiitli (toona kõrgeim tiitel

Virumaa amatöörspordilaste seas, kuna

Eesti esivõistlustele jõudsid põhiliselt

profid). Ta osales ka mõned korrad

esivõistlustel, kuid erilise eduta ja

seetõttu hakkas poksikohtunikuks ja

tema oskused sel alal osutusid kõrgelt

hinnatuks.

23.06.1923. aastal sündis Narvas Feliks

Villo, kelle Soome sõjaväekarjäär hakkas

27.01.1944 õppetööga Taavetti

allohvitseride koolis ja jätkus lahingutes

Vuoksel. 19.08.1944 saadeti tagasi

Eestisse ja sattus Tartu rindele, kus

Lohkva küla all sai haavata. Aasta lõpus

arreteeriti ja tema teeneid hinnati 15+5

aastaga Vorkuta sunnitöölaagris. Ta

vabanes 1955. aastal ja tuli tagasi

Pärnusse, kus temast sai „Viisnurga“

disainer.

25.06.1983. aastal anti allakirjutanule

TRÜ diplom ajaloolase ja ajaloo -ja

ühiskonnaõpetaja kutsega ja järgmisel

päeval ootas meid tee ohvitseride

kursustele Telšai sõjaväe polügoonil

Leedumaal.

02.07.1918. aastal sündis Narvas partei-

ja riigitegelane Albert Laus, kes oli ENSV

kultuuriministriks 19.04.1963 - 08.06.1973

kolme valitsuse koosseisus. Suri

Tallinnas 18.02.1986.

03.07.1913. aastal sündis Narvas laulja

(tenor) Johannes Lükki.

16.07.1933. aastal avati mälestussammas

Sininõmme kalmistule maetud Eesti

Vabadussõja langenule, mis on algsena

püsinud tänase päevani.

25.07.1918. aastal sündis Narvas

soomepoiss Boris Iva, kes võitles

Soomes mitmel rindel ja koduteel

õnnestus tal pääseda Rootsi, kus töötas

metallitöölisena.

Juulis 1983. aastal teenisin Leedumaal

Telšais ülikoolijärgses sõjaväelaagris

leitnandi paguneid.

SIRARTHUR